

Nr 14.

Ankom till riksdagens kansli den 7 maj 1935 kl. 4 e. m.

Konstitutionsutskottets utlåtande i anledning av väckta motioner om åstadkommande av en proportionellt riktigare mandatfördelning mellan de olika partigrupperna vid landstingsmannavalen.

Konstitutionsutskottet har till behandling i ett sammanhang förehaft dels de likalydande motionerna nr 223 i första kammaren av herr *Elof Andersson m. fl.* och nr 397 i andra kammaren av herr *Andersson* i Rasjön *m. fl.*, i vad motionerna hänföra sig till landstingsmannavalen, *dels ock* motionen nr 174 i andra kammaren av herr *Spångberg m. fl.*

I motionerna I: 223 och II: 397 hemställes, i vad dessa motioner hänföra sig till landstingsmannavalen, »att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utredning angående sådana ändringar i valordningen till . . . landstingen, att en proportionellt riktigare mandatfördelning mellan de olika partigrupperna ernås samt att förslag i ärendet måtte framläggas för 1936 års riksdag».

I motionen II: 174 hemställes, »att riksdagen måtte besluta sådan ändring i författningen angående landstingsmannaval, att de olika partierna tillförsäkras mandat i proportionellt förhållande till deras inom landstingsområdet sammanlagda rösttal», samt »att vederbörande utskott måtte utarbeta de författningsändringar, som kunna föranledas av ett bifall till motionen».

Beträffande motiveringen får utskottet hänvisa till vederbörande motioner.

I syfte att vid landstingsmannavalen bättre utnyttja det proportionella valsystemet hava åren 1918 och 1924 vissa ändringar vidtagits i de vid valsättets införande antagna bestämmelserna om landstingsområdes indelning i valkretsar. Härefter skall valkrets inom landstingsområde i allmänhet utse minst fem och högst nio landstingsmän mot minst tre och, på landet, högst sex landstingsmän enligt 1909 års regler. Vidare hava år 1926 de år 1924 för andrakammarvalens vidkommande, likaledes i syfte att åstadkomma ökad proportionalitet vid dessa val, införda bestämmelserna om s. k. valteknisk samverkan gjorts tillämpliga jämväl å landstingsmannavalen — liksom å övriga kommunala val.

Motionsvis väckta förslag med syfte att vid landstingsmannavalen tillförsäkra de olika partierna mandat i förhållande till deras röstetal inom landstingsområdet i dess helhet förelågo vid 1926 och 1928 års riksdagar. Motionerna avstyrktes emellertid av konstitutionsutskottet och avsloges av riksdagen. Utskottet hänvisade härvid till de skäl, som utskottet vid samma riksdag-

gar anfört emot införande av ett system med utjämningsförfarande vid andra-kammarvalen, skäl som i huvudsak ägde giltighet även i fråga om landstingsmannavalen.

I anslutning till utskottets tidigare uttalanden i detta ämne hemställer utskottet,

- 1) att motionerna I: 223 och II: 397, i vad de avse landstingsmannavalen, icke måtte till någon riksdagens åtgärd föranleda;
- 2) att motionen II: 174 icke måtte till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 7 maj 1934.

På konstitutionsutskottets vägnar:

C. A. REUTERSKIÖLD.

Närvarande: Herrar Reuterskiöld, Björkman, Stendahl, Bergman, Sandegård, David Pettersson, Källman, Carl Lindmark*, Nils Andersson, Anders Andersson*, Persson i Trången, Andersson i Igelboda*, Fast, Olsson i Mora, Vougt, Ewald Lindmark, Lundqvist*, Nordström och Björck i Kristianstad*.*

* Ej närvarande vid justeringen.

Reservation

av herrar *Bergman* och *Olsson* i Mora, som anfört:

»Under hänvisning till den motivering som anförts i vår reservation till utskottets utlåtande nr 13 få vi yrka bifall till motionerna I: 223 och II: 397 i vad de avse landstingsvalen.»